

Vlaams
Parlement

vergadering **C80 – BUI5**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 15 januari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de totstandkoming van een intra-Belgische consensustekst voor de ‘internationale verklaring’ rond WO I - 443 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het Nederlandse engagement om de Hedwigepolder in 2019 onder water te zetten - 537 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de activiteiten van Vlaamse bedrijven in de Westelijke Sahara - 571 (2012-2013)	13
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de terugtrekking van de ambassadeur uit Congo-Brazzaville - 582 (2012-2013)	14

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de totstandkoming van een intra-Belgische consensustekst voor de ‘internationale verklaring’ rond WO I - 443 (2012-2013)

De voorzitter: Ik wens u allen een gelukkig en gezond nieuwjaar.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, collega's, voor ik tot mijn vraag kom, wil ik nog even opmerken dat onze fractie zodra er sprake was van het project '100 jaar Grote Oorlog' en alles wat daarrond hangt, er al voorstander van is – we hebben het altijd al ondersteund. Meestal hebben we het over '100 jaar Grote Oorlog' in de commissie Toerisme, maar er is ook een hoofdstuk Buitenlands Beleid.

We hebben steeds, onder meer recent nog bij de bespreking van de beleidsbrief, ook gewaarschuwd voor een federale recuperatie. Dat deden we ook vorig jaar in de plenaire vergadering, samen met collega's. We blijven dit project ondersteunen omdat we van oordeel zijn dat het, zoals de Vlaamse Regering in het regeerakkoord van 2009 schreef, niet alleen een herdenkingsperiode en een vredesinitiatief zou moeten zijn, maar ook dat het Vlaanderen internationaal en cultureel nadrukkelijker op de kaart kan zetten. Er zijn een aantal initiatieven genomen. De Vlaamse Regering is sinds 2009 bezig met de uitwerking van het project. Plotseling heeft ook de federale overheid gezien dat er iets te doen viel met het project '100 jaar Grote Oorlog'.

De aanleiding van mijn vraag is de totstandkoming van een intra-Belgische consensustekst voor de internationale verklaring over Wereldoorlog I, een initiatief van u. Het eerste deel van de schriftelijke versie van mijn vraag is een historische schets van hoe de tekst tot stand is gekomen. Ik sla dit deel over. Ik ga ervan uit dat de collega's die dit volgen, de tekst wel zullen hebben gelezen. Belangrijk, om straks tot mijn vraag te komen, is de eis – als ik dat zo mag stellen – van landen als Australië, Canada en het Verenigd Koninkrijk. Die landen drukten expliciet de wens uit dat de internationale verklaring door alle Belgische overheden zou worden onderschreven. De ontwerptekst werd de voorbije weken – mijn vraag dateert al van 10 december – uitvoerig besproken met alle Belgische overheden en er kwam een intra-Belgische consensus over een aangepaste tekst, die werd voorgesteld op 6 november 2012.

Tijdens de intra-Belgische consultatie over de ontwerptekst werd duidelijk afgesproken dat het initiatief voor de verklaring te allen tijde herkenbaar moet zijn als een initiatief dat door de Vlaamse Regering is gelanceerd, dat er een expliciete verwijzing naar 'Flanders Fields' in de tekst moet blijven staan en dat de ondertekening van de verklaring in Vlaanderen zal plaatsvinden, waarbij de Vlaamse Regering als gastheer zal optreden. Er werd ook afgesproken dat verdere onderhandelingen over de ontwerpverklaring zouden worden gevoerd door de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) en de federale adjunct-commissaris-generaal voor de herdenking.

Tevens werd ook de oprichting van een beschermcomité aangekondigd, maar daar kom ik straks misschien nog op terug.

Vlaanderen heeft het project in 2009 ingeschreven in de Vlaamse regeerverklaring. Het werd trouwens al aangekondigd in de legislatuur daarvoor. Plotseling heeft de Federale Regering blijkbaar ingezien dat Vlaanderen te veel op het voorplan komt. Vorig jaar heb ik hier ook al vragen over gesteld. Er is natuurlijk een achterliggende reden. De heren Paul Breyne en Jean-Arthur Regibeau beweren dat het niet waar is, maar ik lees dat de federale coördinatoren, de beide heren, zeggen dat het belangrijk is dat "België internationaal met één stem spreekt" en dat het zelfs een "conditio sine qua non is om ernstig te worden genomen". Federaal premier

Di Rupo verklaart: “België speelde een grote rol in deze oorlog, het neemt dan ook een centrale plaats in bij de herdenking van de honderdste verjaardag van de Grote Oorlog.”

Sommigen zullen wellicht zeggen dat het project ‘100 jaar Grote Oorlog’ en deze internationale verklaring niet geschikt zijn om er veel communautaire discussies aan te wijden, maar ik wil u toch waarschuwen. Iedereen die dit volgt en die tussen de lijntjes leest wat beide heren en Di Rupo verklaren, merkt dat ze proberen om het project te recupereren.

Vandaar, minister-president, mijn vraag naar aanleiding van de internationale tekst. Welke garanties hebt u dat Vlaanderen ook hierin nog steeds het voortouw kan nemen?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega’s, een van de problemen op de slagvelden van de Grote Oorlog was dat er door de vele explosies zo veel rookontwikkeling ontstond dat een heldere waarneming een beetje moeilijk werd. Ik vrees dat er nu, met alles wat de voorbije weken en maanden is gebeurd, ook zo veel rookontwikkeling is dat het nodig is om een paar vragen te stellen zodat we weer helder kunnen zien.

Ik heb het niet over wat de collega aanhaalt over Australië, Canada en het Verenigd Koninkrijk, die zeggen dat ze niet tekenen als niet alle Belgische entiteiten tekenen. Zoiets was heel voorspelbaar. Van andere landen kunnen we niet verwachten dat ze alle finesses van het Belgisch constitutioneel kluwen perfect onder de knie hebben. Ze willen liever geen risico nemen en willen zich niet in het constitutioneel verhaal inschakelen, vandaar de beslissing om pas te tekenen als iedereen tekent. Dat lijkt me niet het probleem.

Minister-president, ik sluit me aan bij de vraagsteller om duidelijkheid te krijgen over bijvoorbeeld de taakomschrijving van de federale commissaris-generaal en de adjunct-commissaris-generaal. De heer Sintobin verwees naar een gedachtewisseling op 16 november 2011 in plenaire vergadering. Het was minister Bourgeois die toen antwoordde. Toen werd gezegd dat wij ons project hebben en dat de federale overheid doet wat ze wil en aanduidt wie ze wil, dat we er uiteindelijk alleen maar akte van kunnen nemen, want dat dat onze bevoegdheden niet zijn.

Ondertussen – en ik verwijs naar een persmededeling van u van 8 november 2012 – is er een Intra-Belgian Coordination Committee. Hoe spoort dat met die federale commissaris-generaal? Coördineert die nu alles wat er op het Belgische grondgebied gebeurt of enkel wat er op federaal vlak gebeurt? Wie neemt daar de leiding? Ik denk dat ik het antwoord wel kan voorspellen, maar ik hoor graag nog eens van u, zodat de bevoegheidsverdeling ter zake heel duidelijk is.

Minister-president, we zijn gestart met een Flanders Fields Declaration, een duidelijk Vlaams initiatief. Intussen zijn er allerlei opties over nieuwe teksten. Ik verwijs ook naar een resolutie in het federaal parlement, ingediend door Georges Dallemagne, maar ondertekend door alle regeringspartijen. Daarin wordt gepleit voor een internationale verklaring ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog, in samenspraak met de gemeenschappen en gewesten. Dat is nog wel van een andere orde. Er is een Vlaamse tekst, die de andere gemeenschappen en gewesten en de federale overheid mee ondertekenen. Dat is één piste. Iets helemaal anders is natuurlijk een gemeenschappelijke Belgische tekst, waar uiteindelijk ook Vlaanderen mee kan ondertekenen. Zullen we nu twee verschillende teksten hebben, zullen we één tekst hebben? Waar landen we uiteindelijk?

Minister-president, is het niet zo dat heel die federale interventie of plotse interesse voor het gebeuren voor wat vertraging heeft gezorgd? Op een vraag om uitleg van de heer Verstreken van 20 maart 2012 antwoordde u: “Het is inderdaad de bedoeling dat de ondertekening van de Flanders Fields Declaration kan worden ingeschoven in de 11 novemberviering van 2012 die zal plaatsvinden in Ieper.”

Dat is intussen achter de rug. Als ik goed ben ingelicht, is er wel een bijeenkomst geweest maar geen ondertekening. Mijn slecht karakter doet me vermoeden dat een en ander te maken heeft met het feit dat die inter-Belgische afstemming op dat vlak nog niet op punt stond.

Minister-president, kunt u een overzicht geven van de landen, regio's, entiteiten en eventueel individuele personen – u hebt in het verleden gezegd dat iedereen kan ondertekenen – die deze Flanders Fields Declaration in haar huidige vorm mee hebben ondertekend? Welke toezeggingen hebt u? Hoever staat het daarmee?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik heb een gelijkaardige vraag ingediend tijdens de periode dat de beleidsbrieven werden behandeld. Die vraag werd behandeld in functie van de beleidsbrieven.

Minister-president, hoe zit het met bepaalde landen die mee willen ondertekenen en bepaalde wensen hebben? Wat zijn die wensen en hoe kan daaraan worden voldaan?

Samenwerking met de federale overheid is een logische zaak. Het is normaal dat er wordt samengewerkt en dat we onderling geen kleine koude oorlog voeren. We moeten samen nagaan hoe we die vredesboodschap kunnen uitdragen. Het eerste initiatief is inderdaad genomen tijdens de vorige legislatuur via een decreet. Welke afspraken worden nu gemaakt? Wie zorgt voor de algemene coördinatie? Zijn er al vergaderingen geweest met de federale overheid? Wat was het resultaat daarvan? Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Los van wat de toekomstige ontwikkelingen kunnen zijn, zitten we nu in een bepaalde institutionele en wettelijke context. Ik heb de indruk dat men niet altijd voldoende op zijn strepen staat om de bestaande bevoegdheden waar Vlaanderen al over beschikt, ook door Vlaanderen te laten uitoefenen. Ik geef het voorbeeld van het Agentschap voor Buitenlandse Handel, waarvan expliciet werd gezegd dat het niet rechtstreeks bedrijven contacteerde, maar dat eigenlijk niets anders doet. Dat is misschien een detail, maar wanneer men bepaalde situaties jaren laat voortbestaan, creëert men de facto gegevens en dan moet men beginnen met grond die eigenlijk al verworven was, terug te winnen. Dat lijkt me niet verstandig.

Mijn tweede vraag heeft ook te maken met het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Wat is men eigenlijk van plan de dag dat er een wijziging komt in het koningschap? Ik bekijk regelmatig de personeelsadvertenties in de kranten. Daaruit blijkt dat dit agentschap, waarvan de gemiddelde leeftijd ongeveer 8 jaar geleden ruim boven de 50 jaar lag, nu allemaal nieuw personeel aanwerft. Er wordt dus opnieuw een situatie gecreëerd waarvan het in de toekomst moeilijk zal zijn om daarop terug te komen. Ik wil uw aandacht daarvoor vragen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik wil beginnen met een citaat van Victor Hugo: “Het verstand wordt rijker door wat het krijgt, het hart wordt rijker door wat het geeft.” Ik zal de gestelde vragen beantwoorden, wat hopelijk een positief effect zal hebben op het verstand. Ik reken erop dat u uw hart laat spreken en dat u veel geeft, niet op zijn minst aan de betrokken minister. Dat was alvast een mooi begin.

Deze vraag inspireert een aantal andere collega's om bijkomende vragen te stellen, die wat verder af liggen van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Mevrouw Moerman verwijst bijvoorbeeld ook naar het agentschap.

Ik kan u zeggen dat ik vrij recent een onderhoud heb gehad met de Waalse minister Jean-Claude Marcourt om gezamenlijk een aantal acties te ondernemen. Ik ga hier niet in detail treden, maar dit wordt nu allemaal op muziek gezet. Ik probeer – net zoals jullie – elke dag resultaten te boeken, en in dit geval dacht ik er goed aan te doen om niet alleen vanuit

Vlaanderen onze visie te bekijken, maar dit ook te bespreken met Wallonië, in het bijzonder met de heer Jean-Claude Marcourt, om zo heel duidelijke stellingen aan het federale niveau over te maken. Onze Vlaamse stellingen zijn al een tijdje bekend, ook op het federale niveau, maar waakzaamheid is steeds geboden.

U hebt gelijk dat we de bevoegdheden die we nu al hebben, goed moeten invullen, maar dat we ze ook moeten bewaken, mochten ze in gevaar komen. De bedoeling is dat we gezamenlijk interveniëren. Collega Moerman, iemand anders van uw fractie stelt daar misschien andere vragen over, want collega Brusseeel laat een andere klok klinken. Maar dat is misschien de rijkdom van de Open Vld-fractie. Ik volg uw stelling, collega Moerman, wat geen afbreuk doet aan de stelling van collega Brusseeel, die toch ook een bepaalde rode draad heeft, of blauwe draad zo u wilt.

Collega Sintobin vraagt terecht waakzaamheid in verband met de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Naargelang die datum dichterbij komt, ziet men dat dit een heel belangrijk historisch gebeuren kan worden voor Vlaanderen, en zijn er steeds meer gegadigden die een graantje willen meepikken. Dat is een algemene regel van het leven, zoals u ook vastgesteld hebt.

Collega Sintobin, ik wil u vooreerst al wat geruststellen – als ik dat kan, natuurlijk. De afspraken die gemaakt zijn tijdens het intra-Belgisch overleg, moeten stipt nageleefd worden, en ik zal daar ook op toezien. De vraag is welke afspraken er intra-Belgisch en met de federale overheid zijn gemaakt. Ik som deze afspraken over de internationale verklaring even op. Een, dit initiatief moet te allen tijde herkenbaar zijn als een initiatief van de Vlaamse Regering. Twee, er blijft een expliciete verwijzing naar ‘Flanders Fields’ in de tekst behouden. Drie, de ondertekening van de verklaring zal in Vlaanderen plaatsvinden, waarbij de Vlaamse Regering als gastheer zal optreden. De strikte naleving van deze afspraken zal er volgens mij toe leiden dat de herdenking van de Eerste Wereldoorlog naar het buitenland toe verbonden wordt en blijft met Vlaanderen.

Collega Van Overmeire en een aantal anderen hebben ook nog bijkomende vragen gesteld. We hebben een tijdje geleden een bijeenkomst georganiseerd waar 22 landen aanwezig waren. Deze bijeenkomst vond plaats in het kasteel van Groot-Bijgaarden. De 22 delegaties waren: Algerije, Australië, Canada, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Ierland, Italië, Malta, Nieuw-Zeeland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Rusland, Servië, Slovakije, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Nederland en Japan. U vindt dit ook terug in de mededeling van de regering, waar collega Sintobin ook naar verwezen heeft. Op deze bijeenkomst waren ook de vertegenwoordigers van de federale overheid en van de andere gemeenschap. De gewezen gouverneur van West-Vlaanderen heeft de taak gekregen op het federale niveau om dit verder in goede banen te leiden.

De eerste vraag betrof de stand van zaken. Buiten de drie elementen die ik al heb meegegeven, is het zo dat de federale overheid, met de bevoegdheden die zij hebben, natuurlijk dingen daar verder kunnen ontwikkelen. Het is echter niet zo dat de coördinatie op het federale niveau ligt. De zaken worden op een goede manier aangepakt. Er is zelfs een alternerend voorzitterschap afgesproken.

Collega Van Overmeire, ik ben blij dat u alert bent. Ik ben dat ook, zeker als u mijn alertheid even toetst. Hoe dan ook, die internationale verklaring is nog altijd een initiatief vanuit Vlaanderen. We zijn op een goede manier, op het Belgische niveau, met de anderen tot een tekst gekomen. Uw bezorgdheid inzake een eventuele volledige recuperatie door het federale niveau, kan of moet natuurlijk altijd wel aanwezig zijn, maar we zullen daar zeker sterk over waken.

Collega's, wat de tekst zelf betreft: het is natuurlijk een tekst waarbij we getracht hebben om maximaal te landen. In totaal gaat het immers over vijftig landen die meegevochten hebben in de Eerste Wereldoorlog. In eerste instantie hebben de overheden van een aantal landen

gevraagd hoe het met de andere actoren in België en met België zelf zat. Het ligt in sommige landen gevoelig niet in de intra-Belgische discussies te interveniëren. Ik kan daar begrip voor opbrengen. We hebben daarop ingespeeld. Er is een consensustekst opgesteld. Ik ga ervan uit dat die tekst ook aan deze commissie is overgemaakt. Indien dit niet het geval zou zijn, zal ik daar zo snel mogelijk voor zorgen.

Wat de tekst van de verklaring zelf betreft, is er geen discussie met de Belgische overheid meer. Na de bijeenkomst van 6 november 2012 hebben de 22 delegaties zich ook akkoord verklaard. Er is me daarnet gevraagd hoeveel landen zich al hebben geëngageerd. We zullen proberen dat aantal nog op te trekken.

Volgens mij zitten we vrij goed. We hebben wat vertraging opgelopen. Het was onze ambitie vorig jaar tot een ondertekening te kunnen overgaan. Wie die vertraging aan de federale overheid toeschrijft, gaat wat kort door de bocht. Er is wat discussie geweest. Sommige landen hebben gevraagd hoe het met België zat en hebben een bepaalde insteek gegeven.

Ik bespaar de commissieleden alle reacties die we hebben gekregen. Volgens de ene was het te pacifistisch. Volgens de andere was het niet voldoende pacifistisch. Dat ligt echter achter ons. Op dat vlak zijn we geland.

We hebben met minister Bourgeois de afspraak gemaakt dat hij alle interne Vlaamse aangelegenheden voor zijn rekening neemt. Dit omvat ook de verschillende activiteiten waarbij buitenlandse gasten en actoren zijn betrokken. Zodra het meer met de buitenlandse betrekkingen te maken heeft, stelt de afspraak met minister Bourgeois dat ik dit verder voor mijn rekening zal nemen. De coördinatie verloopt goed.

Wat de declaratie betreft, zijn dit de belangrijkste elementen. De alertheid van de commissieleden ligt voldoende hoog. Ik kan dit enkel appreciëren. Ik ga ervan uit dat we op deze manier de touwtjes in handen kunnen houden en Vlaanderen voldoende op de kaart kunnen zetten.

Er is een beslissing die ze onmogelijk kunnen nemen. Flanders Fields liggen in Vlaanderen en zullen daar ook blijven liggen. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ze liggen in het bijzonder in West-Vlaanderen. We moeten daar op een goede manier mee omgaan. Wat mij betreft, telt het resultaat. We moeten zelf achter dat resultaat staan. Het is onze bedoeling deze herdenking te gebruiken om Vlaanderen wereldwijd op de kaart te zetten. Dat is de hoofddoelstelling waar minister Bourgeois, ikzelf en de rest van de Vlaamse Regering al hard aan hebben gewerkt.

De heer Sintobin heeft trouwens gelijk. Wij waren in deze koers al heel wat kilometers vooruit gereden. Dit heeft tot reacties geleid. We hebben het peloton wat moeten laten terugkomen. Dit betekent echter niet dat we in de sprint niet als eerste over de lijn zullen komen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Of zijn antwoord mij gerust kan stellen, zal de toekomst moeten uitwijzen. Ik weet dat destijds is afgesproken dat het een initiatief van de Vlaamse Regering moet blijven. Dat staat trouwens ook in de tekst van mijn vraag om uitleg. Er moet steeds expliciet naar Flanders Fields en dergelijke worden verwezen. De toekomst zal dit alles moeten uitwijzen.

We moeten ervoor zorgen dat we de sprint winnen. De minister-president heeft ongelijk wanneer hij de heer Van Overmeire antwoordt dat de vertraging niet aan de federale overheid te wijten is. De federale overheid is pas in 2012 wakker geworden. Toen heeft ze vastgesteld dat er een herdenking zou komen en dat in het buitenland enkel over Vlaanderen wordt gesproken. De federale overheid heeft toen besloten ook op prominente wijze in the picture te willen komen.

Dat is mijn grote bekommernis en de reden waarom ik minister Bourgeois en de minister-president regelmatig vragen om uitleg over dit onderwerp stel. De minister-president heeft zelf verklaard dat waakzaamheid geboden blijft. Ik zal waakzaam zijn.

Verder heb ik nog twee korte bijkomende vragen.

De eerste vraag heeft betrekking op de samenstelling van het beschermcomité. Ik weet niet juist wat de criteria waren. Wie heeft dat comité samengesteld? Waarom zit een althans voor mij onsympathiek iemand als Jan Fabre in dit comité? Wat heeft die man daar te zoeken? Zo zijn er misschien nog een aantal mensen.

De minister-president wil, in zijn hoedanigheid van minister van Buitenlands Beleid, naar aanleiding van de herdenking van ‘100 jaar Grote Oorlog’ alle winnaars van de Nobelprijs voor de Vrede uitnodigen. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Minister-president, u zult er zo veel mogelijk uitnodigen. Er zijn er allicht al een paar overleden. Ik heb echter gemerkt hoeveel discussie de consensustekst met betrekking tot de internationale verklaring heeft teweeggebracht. Ik kan me voorstellen dat eenzelfde discussie zou kunnen worden gevoerd over de vraag wie de Nobelprijswinnaars zal uitnodigen. Kunt u daar iets meer over vertellen?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil op mijn beurt de minister-president danken voor zijn uitgebreid antwoord en voor de verheldering die dit antwoord heeft gebracht. Ik ben er zeker van dat de minister-president zich tijdens de sprint niet door eventuele achtervolgers zal laten kloppen. Hij zal zich hoeden voor koekoeken die eieren die in zijn nest leggen die na het uitbroeden koekoeksjongen blijken te bevatten. Daarnaast zou ik echter toch nog een bijkomende vraag willen stellen.

Wie zal uiteindelijk de tekst ondertekenen? De vertegenwoordigers van 22 landen waren op het kasteel van Groot-Bijgaarden aanwezig. Tijdens de oorlog hebben 50 landen meegevochten. Bij een vorige gelegenheid heeft de minister-president verklaard dat iedereen vrij is de ‘Flanders Fields Declaration’, of hoe de nieuwe tekst ook moge heten, te ondertekenen. Er zal natuurlijk een plechtigheid zijn waarop een aantal staatshoofden en regeringsleiders zullen worden uitgenodigd.

Indien ik de zaak goed inschat, komt de minister-president terug op dat idee dat iedereen mag ondertekenen. Uiteindelijk zullen, naast Vlaanderen, de andere gefedereerde entiteiten en de federale overheid, enkel staatshoofden en regeringsleiders de verklaring ondertekenen. Zo zal, bijvoorbeeld, Schotland niet als een aparte entiteit worden uitgenodigd. Als andere staten niet in de Belgische situatie willen interveniëren, willen wij ook niet in andere staten interveniëren. Dat zou immers enkel onnodige complicaties met zich meebrengen. Is dit een goede inschatting van wat te gebeuren staat?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Over het beschermcomité is, zoals steeds, grondig nagedacht. Het gaat om een aantal personaliteiten die in het binnen- en het buitenland bekend zijn en die dit project verder kunnen uitdragen en ondersteunen. Ik som even de namen op. De leden zijn Herman Van Rompuy, Jacques Rogge, Chris Van Den Wyngaert, Frank De Winne, Marc Vervenne, Etienne Vermeersch, Jan Fabre, Rudi Vranckx en Lieve Blancquaert. Wij denken dat deze indrukwekkende groep mensen een positieve bijdrage kan leveren om dit project verder uit te dragen.

Ik heb begrepen dat de heer Sintobin er een persoonlijke appreciatie van bepaalde leden van het comité op nahoudt. Daar is op zich niets mis mee. Het is op zich een mooie groep. Ik ga ervan uit dat zij dit project verder kunnen ondersteunen en de nodige draagwijdte en diepgang kunnen verlenen.

Mijnheer Van Overmeire, over die landen hebben we het in het verleden al gehad. Het is ons eerste objectief de 50 landen die hebben meegevochten te laten ondertekenen. Dat is het objectief. Tijdens de bijeenkomst in Groot-Bijgaarden waren 22 landen aanwezig. We gaan ervan uit dat het ons zal lukken al die landen maximaal te benaderen. Of alles zal lukken, zullen we nog zien.

Tijdens een tweede fase kunnen ook andere landen worden uitgenodigd om de verklaring te ondertekenen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan landen als Japan, Turkije en de Baltische Staten. Dat wordt nog verder nagekeken.

De heer Van Overmeire heeft er ook op gewezen dat tijdens de behandeling van een vorige vraag om uitleg is gevraagd of ook deelstaten, multilaterale organisaties, ngo's en dergelijke zouden kunnen ondertekenen. In mijn ogen gaat het om concentrische cirkels. We mikken op een maximum van vijftig landen. Dat is echter niet exclusief. Daarna proberen we het verder uit te breiden. We richten onze aandacht en onze energie echter in de eerste plaats op de landen en de actoren die ik al heb opgesomd.

Tot slot is nog een vraag over de Nobelprijswinnaars gesteld. Wanneer iemand een initiatief neemt, stijgt de stress. De vraag is of het zal lukken hen naar hier te halen. De Vlaamse Regering heeft dat initiatief genomen. Ik heb daarvoor de toestemming van eender welke federale minister niet nodig. Ik ga ervan uit dat de federale overheid al het mogelijke zal doen om dit, indien dit nodig zou blijken, mee te onderbouwen.

We hebben een aantal Nobelprijswinnaars gevraagd zich vrij te maken. Een Nobelprijs voor de Vrede krijgen mensen echter niet op jeugdige leeftijd. Volgens mij is president Obama de jongste. We moeten er rekening mee houden dat sommigen zich om gezondheidsredenen niet meer kunnen verplaatsen.

We hebben daar in elk geval geen federale toestemming voor nodig. De Vlaamse Regering organiseert dit initiatief zelf.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik zou u tot slot nog willen vragen om naar aanleiding van deze vraag om uitleg de laatste versie van de tekst, waarover dus geen interne Belgische discussie meer bestaat, aan de commissie over te maken.

Minister-president Kris Peeters: Dat is geen enkel probleem. De tekst is trouwens toegevoegd aan de mededeling die sommigen hebben ontvangen.

De heer Karim Van Overmeire: Op het internet circuleren een paar versies. Ik zou graag de laatste versie hebben.

Minister-president Kris Peeters: We zullen u die tekst bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het Nederlandse engagement om de Hedwigepolder in 2019 onder water te zetten - 537 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Voorzitter, Ik zou zeggen dat we hier van de ene oorlog naar de andere oorlog gaan. Onze noorderburen zijn inmiddels in een nieuw stadium beland. Ze

hebben een verdere stap in de goede richting gezet. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Minister-president, als u vindt dat er nu al vrede heerst, zult u me straks een zeer geruststellend antwoord kunnen geven. Ik kijk er al naar uit.

De Nederlandse regering heeft de ontpoldering van de Hedwigepolder inmiddels in haar regeerakkoord opgenomen. Staatssecretaris van Economische Zaken Dijkema heeft een soort rudimentaire planning naar voren geschoven. Tegen 2016 zullen de onteigeningen klaar zijn. Het is de bedoeling dat de Hedwigepolder in 2019 volledig onder water zal staan.

Voor de commissieleden die hier misschien niet zo goed thuis in zijn, wil ik even verklaren waarom dit zo belangrijk is. De Scheldeverdieping ligt achter ons. Die verdieping is een feit. Vanaf 2014 moeten we dat echter door middel van baggerwerken laten onderhouden. Dat betekent dat we opnieuw een vergunning voor de onderhoudsbaggerwerken moeten aanvragen. Indien we op dat ogenblik niet aan alle stakeholders kunnen aantonen dat we alle onderdelen van de Scheldeverdragen parallel hebben uitgevoerd, is het mogelijk dat, bijvoorbeeld, natuurverenigingen naar de Raad van State of naar Europese instanties zouden stappen om zich te verzetten tegen de nieuwe vergunningen die we op dat ogenblik voor de onderhoudsbaggerwerken nodig hebben.

Maar goed, het is een stap in de goede richting aan de noorderzijde. De staatssecretaris wees erop dat zij het verdrag nu trouw en snel zou uitvoeren en dat zij dat in nauw contact zou doen met het nieuwe Antwerpse stadsbestuur, maar ook met u als vertegenwoordiger en hoofd van de Vlaamse Regering.

Ik heb daarom enkele vragen aan u. Na deze stap in de goede richting hebben we al verregaande verklaringen gelezen van de heer De Cloedt, die in de Nederlandse en de Vlaamse pers verklaart dat hij er als Vlaming in Nederland alles aan zal doen om de onteigening tegen te houden, dat hij alle juridische middelen zal aanwenden om dit nog te blokkeren. Daar kunt u natuurlijk niet rechtstreeks iets aan doen, maar u kunt wel in nauw contact treden met Nederland en hameren op een vlotte en snelle timing.

Dat brengt me tot mijn vragen. Hebt u inmiddels, zoals werd aangekondigd door de noorderburen, al een gedetailleerde planning voor de ontpoldering van de Hedwigepolder ontvangen? Zo ja, welke concrete stappen staan in dat dossier? Zo nee, wanneer verwacht u de concrete planning? Dit is belangrijk omdat wij inmiddels de onderhandelingsprocedure beëindigd hebben. De geschillenprocedure zou kunnen worden opgestart, maar die werd, als ik het goed heb begrepen, ‘on hold’ gezet. Er moet een serieus engagement van de Nederlandse regering komen vooraleer dit gebeurt, ik ga ervan uit dat u spijkerharde garanties hebt gekregen.

Denkt u dat de timing die Nederland naar voren schuift van 2016 en een afronding in 2019 zal volstaan om rechtbanken ervan te overtuigen om de onderhoudsbaggerwerken te vergunnen? Uiteraard zal de overheid de vergunningen leveren, maar zal de rechtbank dit voldoende achten als uitvoering van de drie verdragen? Als dat niet zo is, welke acties denkt u dan nog te ondernemen om toch te garanderen dat de onderhoudsbaggerwerken vanaf 2014 vergund kunnen worden en kunnen plaatsvinden?

De arbitrageprocedure zelf is inmiddels tot eind december opgeschort. Wat betekent dat voor de procedure? Wordt die ‘on hold’ gezet? Wordt die stilgelegd? Kan die ooit, als er calamiteiten zijn, opnieuw worden opgestart? En zullen er dan weer zes maanden onderhandelingen moeten zijn voor we tot de opstart van de procedure kunnen komen? Ik stel u deze vraag omdat we in het verleden al een aantal keer hebben gedacht dat het opnieuw in die richting ging omdat Nederland steeds om de ene of de andere reden, door wisselende meerderheden of door een uitspraak van een rechtbank, weer op de rem ging staan. Ik zou graag onze rechten gevrijwaard zien zodat we onmiddellijk opnieuw in gang kunnen schieten als er een kink in de kabel zou komen aan Nederlandse kant.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw De Ridder, bedankt voor de felicitaties. Of heb ik u verkeerd begrepen?

Mevrouw Annick De Ridder: Ik wacht eerst uw antwoord af.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw De Ridder, u vroeg naar de gedetailleerde planning. Het is inderdaad zo dat er nu een gedetailleerde planning voor de ontpoldering van de Hedwigepolder bestaat. U verwees terecht naar 21 december. Toen heeft mijn collega in Nederland, staatssecretaris Dijksma, mij geïnformeerd via een brief. Ik heb haar ook aan de lijn gehad. Ik heb ook minister-president Mark Rutte verschillende keren aan de lijn gehad. Mocht er interesse zijn voor de brief, dan kan ik die aan de commissie overmaken.

Ik wil even alles op een rijtje zetten. In de loop van dit jaar worden de noodzakelijke plannen, procedures en besluiten – en ik vind het mooi hoe men dat in Nederland zegt – “in rij en gelid gezet”. Dat lijkt me ook iets voor de commissie Versnelling. Het rijksinpassingsplan met bijhorende uitvoeringsbesluiten kan dan in januari 2014 definitief worden vastgesteld.

Als er bij de verwerving van de gronden geen minnelijke schikking kan worden getroffen – en daar is de heer De Cloedt niet onbelangrijk –, zal ook een onteigening nodig zijn. Die zal, rekening houdend met alle bezwaar- en beroepsmogelijkheden, uiterlijk in april 2016 afgerond worden. Dat betekent dat de uitvoering ten laatste in mei 2016 kan starten en, in die hypothese, in augustus 2019 wordt afgerond. Als er geen onteigeningen nodig zijn, dan kan de uitvoering al twee jaar eerder, dat zou dan mei 2014 kunnen zijn. En dan is de beëindiging natuurlijk ook eerder.

Dat is wat men nu in Nederland in rij en gelid heeft gezet of nog verder zal zetten. Daarover werden ook door de technici gesprekken gevoerd. Augustus 2019 is niet heel ambitieus qua timing, maar natuurlijk willen wij er ook voor zorgen dat de procedures in Nederland gevolgd worden en dat er geen juridische problemen ontstaan. Ik heb ook gevraagd dat onze procedures, wanneer wij wat doen, daar nu eens naast gelegd worden, om ze ook in rij en gelid te zetten, samen met die van Nederland.

Dit alles werd mij dus per brief bevestigd en telefonisch besproken. Het is een heel belangrijke stap, zeker ten aanzien van degenen die dachten dat Nederland nooit zo ver zou komen om de verdragen uit te voeren.

Uw tweede vraag betreft de onderhoudsbaggerwerken. Dat is een terechte zorg. Ik heb er verschillende malen met de minister-president van Nederland over gesproken. In de brief van de staatssecretaris wordt uitdrukkelijk het belang van een tijdige vervanging van de baggervergunning opgenomen. Ze heeft het in de brief over het belang van de vergunning voor het op diepte houden van de uitgevoerde verruiming. Ze verwees in de brief trouwens ook naar de situatie van 2009, toen de voorzitter van de Afdeling Rechtspraak van de Nederlandse Raad van State de verruiming opschortte, en stelt dat dit beter niet herhaald wordt. Het gaat nu immers niet meer om een nieuwe vergunning, maar om het noodzakelijke onderhoud van de bestaande, verdragsrechtelijk overeengekomen, verruiming. Ik ga ervan uit dat ook onze experts dit nu allemaal verder in kaart zetten, net als minister Crevits, die bevoegd is voor de baggerwerken.

Bij uw laatste vraag moet ik misschien een kleine precisering aanbrenge inzake correct juridisch woordgebruik. Formeel gezien was er niet echt sprake van een opschorting tot eind december. Sinds het verstrijken van de minimumtermijn van zes maanden op 22 november 2012 voor de eerste fase van de geschillenbeslechtsprocedure, houdt de Vlaamse Regering deze fase aan. Dit is een nuance: in de volksmond spreekt men van opschorting, maar in feite houden we deze fase aan. Zo kunnen we op elk ogenblik de tweede fase, de geschillenprocedure, opstarten. Zolang ik de procedure niet stopzet, behouden we ons het recht voor om, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, scheidslieden aan te

stellen en de tweede fase op te starten. In de tussentijd blijft ons delegatiehoofd, mevrouw Wivina Demeester, in contact met de nodige instanties. De lopende procedure heeft uiteraard alleen betrekking op het bestaande geschil. Als er een nieuw geschil zou ontstaan dat geen betrekking heeft op de ontpoldering van de Hedwigepolder, dan zal een nieuwe procedure opgestart moeten worden.

Ook hier is dus waakzaamheid geboden. We hebben nu belangrijke stappen gezet met de nieuwe Nederlandse regering, die dit niet alleen in het regeerakkoord heeft geschreven, dat was het eerste wapenfeit, maar er ook operationeel uitvoering aan geeft, een tweede wapenfeit. Wij hebben nog niet alles stopgezet, zoals ik toelichtte, onder meer ook om te zien hoe Europa naar dit alles kijkt, want er loopt nog een ingebrekestelling wat Europa betreft, er zijn nog een aantal dingen die uitgeklaard moeten worden. Ik ga ervan uit dat we op deze manier heel wijs hebben gehandeld. Ik weet dat deze manier van werken sommige commissieleden op de zenuwen heeft gewerkt omdat hun geduld op de proef werd gesteld, maar we zijn nu eindelijk bij de uitvoering van de ontpoldering aanbeland. Er is ook alles aan gedaan om de onderhoudsbaggerwerken te laten plaatsvinden zoals gepland.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, ik dank u voor het antwoord met het daarin vervatte goede nieuws. Uiteraard ben ik heel geïnteresseerd in de brief waarvan u sprak. Ik vraag u bij dezen dan ook om die te mogen ontvangen zodat de collega's en ik kennis kunnen nemen van de inhoud van dit schrijven.

Het is uiteraard een goede zaak dat staatssecretaris Dijksma verwijst naar de onderhoudsbaggerwerken, dat ze daarvan dus op de hoogte is. In die zin lijkt het me wijs om juridisch advies in te winnen over het volstaan van het begin van uitvoering voor de nieuwe vergoedbaarheid. Dit hoeft niet aan de grote klok gehangen te worden, maar het lijkt me het beste dat u zich op dit vlak juridisch laat adviseren of dit een voldoende verregaande uitvoering is om in 2014 te beschouwen als een gelijktijdige uitvoering van alle luiken van de Scheldeverdragen. Een gelijktijdige uitvoering zal nooit lukken, hoewel dat wel de bedoeling was. Hebt u zich hierover juridisch laten adviseren?

Voor het laatste deelaspect lijkt “de fase aanhouden” me beter dan de klassieke opschorting, hoewel ik – ik ben zelf nochtans ook jurist – niet juist weet wat het exacte verschil is. “De fase aanhouden” klinkt alleszins wel goed. Ik hoop dat het een fase is die u zo laat bestaan, zelfs al duurt dat drie, vier, vijf jaar, tot we voldoende zeker zijn dat de uitvoering een feit is, dat het water daar vloeit en dat wij gerust kunnen zijn om bij onze toekomstige onderhoudsbaggerwerken de verruiming op peil te houden.

Ik kreeg dus graag nog een antwoord op de vraag of de brief aan ons kan worden bezorgd en op de vraag of u juridisch advies hebt ingewonnen over de interpretatie van de gelijktijdigheid of het voldoende in uitvoering zijn van de maatregelen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De secretaris heeft de brief al gekregen, u kunt straks dus een kopie mee naar huis nemen.

Wat het juridisch advies betreft, ga ik ervan uit dat wij ons altijd goed laten adviseren. Ik weet niet uit het hoofd of er expliciet juridisch advies werd gevraagd over de gelijktijdigheid, maar ik zal het nakijken.

Inzake dat aanhouden, moeten wij met Nederland op een bepaald moment bekijken of we een stap verder kunnen gaan. Dat is nu niet het geval, maar ik kan u verzekeren dat de nieuwe Nederlandse regering vrij ver is gegaan in een heel delicaat dossier. In Nederland gaat men er ook een beetje van uit dat we de strijdbijl begraven als alles wordt uitgevoerd zoals afgesproken. We zullen dit met kennis van zaken verder bekijken. Ik verheer u niet dat men ook in Nederland graag heeft dat het aanhouden op een bepaald moment ophoudt, gezien de

wederzijdse goede relaties. Maar goed, zo ver is het nog niet. Wij zullen daar heel zorgvuldig over beraadslagen en dit op een bepaald moment al dan niet doorvoeren.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik noteer uw uitspraak dat het nooit goed is om te lang aan te houden, maar ik zou hier toch voor enige voorzichtigheid willen pleiten omdat we daarmee het dossier voor ons weer gevoelig zouden verslechteren. We mogen het niet doen vooraleer we over voldoende garanties van Nederlandse zijde beschikken.

Ik dank u voor uw antwoord dat in dezen redelijk geruststellend is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de activiteiten van Vlaamse bedrijven in de Westelijke Sahara - 571 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, eind vorig jaar heeft Vlaanderen een economische zending naar Marokko gestuurd. We hebben dat op voorhand besproken in deze commissie. Toen werd duidelijk gesteld dat Marokko een belangrijke Vlaamse handelspartner is en dat steeds meer wordt. U hebt toen ook verklaard dat de visserijakkoorden tussen Marokko en de Europese Unie en de problematiek van de Westelijke Sahara tijdens de besprekingen met de Marokkaanse regering aan bod zijn gekomen.

Midden 2012 kreeg de Europese Commissie een mandaat om nieuwe onderhandelingen met Marokko aan te vatten. De onderhandelingsrichtsnoeren bevatten bepalingen over internationaal recht, mensenrechten en democratische beginselen en komen niet helemaal maar toch in essentie tegemoet aan het Vlaamse standpunt ter zake. Momenteel is het onduidelijk hoever deze onderhandelingen zijn gevorderd.

Verschillende Europese lidstaten zijn bijzonder terughoudend ten aanzien van activiteiten in deze regio. Zowel Nederland als Noorwegen neemt daarover bijzondere standpunten in. Vandaag bereiken ons berichten dat ook Belgische bedrijven actief zijn in de regio. Zo zou het koelschip Nova Florida gesignaleerd zijn in de haven van Dakhla. Het schip van de Belgisch-Nederlandse rederij Seatrade, waarvan de charterafdeling zich in Antwerpen bevindt, zou betrokken zijn bij het transporteren van vis uit de Westelijke Sahara.

Minister-president, hebt u zicht op de onderhandelingen tussen de Europese Commissie en Marokko? Bent u op de hoogte van activiteiten van Vlaamse bedrijven in de Westelijke Sahara? Hoe staat de Vlaamse Regering ten aanzien van activiteiten van Vlaamse bedrijven in de Westelijke Sahara? Bestaat hier een richtlijn zoals in Nederland en welke concrete acties worden hier desgevallend aan gekoppeld? Indien niet, acht u het wenselijk dan wel nodig dergelijke richtlijn op te stellen? Wat zult u ter zake ondernemen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Deze vraag komt geregeld terug. Mijnheer Hendrickx, u verwijst naar de missie naar Marokko die wij hebben ondernomen. U herinnert zich nog wel dat de premier en de minister van Buitenlandse Zaken u graag zouden ontvangen om een bezoek te brengen aan Marokko en de Westelijke Sahara. Indien deze commissie dit jaar nog een buitenlandse reis plant, kan daar misschien rekening mee worden gehouden.

Op 19 en 20 december is er een tweede onderhandelingsronde gehouden. Daar werden vooral technische punten aangekaart. De Europese Commissie heeft ook gesteld dat de Marokkaanse financiële eisen niet ingelost zullen kunnen worden. Met de financiële eisen wordt hier de

Marokkaanse vraagprijs aan de Europese Commissie bedoeld om Europese schepen toelating te geven te vissen in Marokkaanse wateren. De Europese Commissie heeft voorstellen gedaan over de formulering van de mensenrechtenclausule en de bewoording van een clausule die Marokko verplicht om te rapporteren over de geografische impact. Dat zou het akkoord over de Westelijke Sahara ten goede komen.

De woorden ‘Westelijke Sahara’ zouden wel niet expliciet worden opgenomen in het akkoord. Ik herinner me dat de premier en de minister van Buitenlandse Zaken tijdens het gesprek dat ik met hen heb gehad, hebben gezegd dat er een discussie was met de Europese Commissie maar dat de discussie over de Westelijke Sahara eigenlijk het voorwerp is van de Verenigde Naties. Dat moet volgens hen uit elkaar worden gehaald. De discussie werd gevoerd met een heel grote openheid en met de bereidheid om ook van dit parlement delegaties te ontvangen om daar verder over te praten en zelfs ter plaatse in de Westelijke Sahara af te stappen.

Vandaag en morgen vindt een derde onderhandelingsronde plaats. Maar ook nu zal er wellicht geen akkoord worden bereikt. De Europese Commissie verwacht wel een reactie van Marokko over de voorstellen inzake de mensenrechtenclausule en de clausule over de geografische impact.

Ik heb geen weet van activiteiten van Vlaamse bedrijven in de Westelijke Sahara. Het is niet zo evident om dat te weten te komen. Vlaamse bedrijven hebben immers geen meldings- of registratieplicht. Zij moeten mij niet op de hoogte brengen van het feit dat zij daar actief zijn. Ook onze Vlaamse economische vertegenwoordiger (VLEV) heeft geen weet van Vlaamse bedrijven die daar actief zijn.

Flanders Investment & Trade (F.I.T.) sensibiliseert de Vlaamse bedrijven om voldoende aandacht te hebben voor de duurzaamheid en de ethiek van hun activiteiten. De wijze waarop F.I.T. de diverse elementen van ethisch verantwoord ondernemerschap in rekening brengt, is in deze commissie al uitgebreid aan bod gekomen. Ik verwijs naar vraag om uitleg nummer 1896 van de heer Roegiers over de politiek-academische missie naar Israël en de Palestijnse Gebieden, die hier op 29 mei uitgebreid is behandeld.

Het is en blijft de taak van de Vlaamse bedrijven om te voldoen aan de sociale en ecologische norm die zowel in Vlaanderen als in het land van bestemming van toepassing is. De waakzaamheid van deze commissie en van mezelf is terecht.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het feit dat u er voorlopig niet aan denkt om richtlijnen op te leggen, noopt me tot verdere opvolging van dit dossier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de terugtrekking van de ambassadeur uit Congo-Brazzaville - 582 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, federaal minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders heeft de ambassadeur uit Congo-Brazzaville teruggeroepen. Volgens minister Reynders had de man verzaakt aan zijn plicht tot terughoudendheid aangezien hij

zich negatief zou hebben uitgelaten over het plaatselijke regime en de president. De ambassadeur zou bovendien niet langer aanvaard worden door de Congolese autoriteiten.

Minister-president, ik zou u deze vraag niet stellen indien de bewuste uitlatingen niet zouden zijn gebeurd tijdens een ontmoeting met een delegatie ondernemers in het kader van een economische handelsmissie van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) eind december vorig jaar. Over deze zending heb ik u vorig jaar nog een schriftelijke vraag gesteld, maar het antwoord daarop moet ik nog krijgen. Een van de elementen daarvan is de vraag of het programma dat op dat moment enkel in het Frans verkrijgbaar was, nog in het Nederlands beschikbaar zou worden gesteld terwijl een van de kritieken die ten opzichte van de ambassadeur werden geformuleerd, het feit is dat die man enkel Nederlands heeft gesproken en geen Frans. Ik wacht uw reactie daarop af. Die taalkwestie bleek achteraf gezien volgens ministers Reynders geen invloed te hebben op zijn beslissing.

F.I.T. reageerde verbaasd op de ontwikkelingen en de reactie van de Congolese overheid. Volgens Claire Tillekaerts, CEO van F.I.T., hebben de medewerkers geen uitspraken gehoord waarvan ze geschokt waren en was de inhoud van de uiteenzetting relevant, niet beledigend of schofferend. Volgens de aanwezige F.I.T.-medewerkers heeft de ambassadeur enkel gewezen op het feit dat het regime behoorlijk corrupt is en dat de president meerdere vrouwen heeft die bovendien deel uitmaken van het economische weefsel van het land. Bovendien waren op de briefing geen lokale mensen uitgenodigd. F.I.T. benadrukt ook stellig dat de ambassadeur zelf goed beseft dat hij geen positief beeld kon schetsen.

Wanneer men met een delegatie ondernemers een land bezoekt, heeft het weinig zin om iets anders te vertellen aan die ondernemers dan wat de realiteit op het terrein is. Bij elke missie is het niet alleen het recht maar vooral de plicht van de mensen die deze missie omkaderen, om te wijzen op de specifieke kenmerken van het land. Indien zich problemen van corruptie en nepotisme voordoen in een bepaald land, dan moeten die ook worden aangekaart zodat de zakenlui die meegaan, weten in welke omstandigheden ze zaken moeten doen.

Minister-president, werden de Vlaamse Regering en F.I.T. betrokken bij de beslissing om de ambassadeur uit Congo-Brazzaville terug te trekken? Werden zij daar op een of andere manier over geraadpleegd? Werd hun standpunt gevraagd? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering in deze zaak?

In welke mate wordt de Vlaamse Regering betrokken bij de evaluatie van diplomaten, bij eventuele incidenten en de reacties die daarop volgen? Over welke bevoegdheid beschikt Vlaanderen hier?

Op welke manier mogen en moeten diplomaten de belangen van de bedrijven ter harte nemen? Wat zijn de mogelijkheden en/of grenzen en hoe verhoudt zich dat tot de vernoemde plicht tot terughoudendheid? Er bestaat immers een spanningsveld tussen de wijze waarop minister Reynders de plicht tot terughoudendheid omschrijft en het feit dat men aan zakenmensen die een missie ondernemen moet vertellen hoe de realiteit op het terrein is. Hoe ziet u dat spanningsveld, en wat zijn hier de werkafspraken en richtlijnen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, ik kijk uit naar uw antwoord op deze vraag. Ik kan moeilijk onder stoelen of banken steken dat ik dit om meerdere redenen een beetje een vreemde vraag vind.

Wie vertrouwd is met de diplomatie, weet dat daar bepaalde spelregels gelden. Een daarvan is dat het niet wenselijk is dat een diplomaat het land dat binnen zijn jurisdictie valt, openlijk aanvalt. De moeilijkheid van het vak van een diplomaat is precies dat hij de belangen van zijn land moet verdedigen. Dat houdt ook in dat hij de Vlaamse belangen verdedigt. Hij wil dat zeker goed doen. Ik ken de persoon in kwestie al enige tijd en het verbaast me dat hij die spelregels schendt. Het is nog verbazingwekkender dat aan de Vlaamse minister-president

wordt gevraagd om publiekelijk te antwoorden op de vraag wat hij vindt van een Belgisch ambassadeur die zijn werk niet naar behoren doet. Dat lijkt me een vreemde vraag.

Mijnheer Van Overmeire, men kan zich ook afvragen of het in deze commissie altijd moet gaan over de beslissingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken. Ik denk dat we daarvoor een federaal parlement hebben, waarin ook uw partij een aantal vertegenwoordigers heeft die minister Reynders kunnen ondervragen. We kunnen dan in dit parlement ook tal van vragen stellen over alle soorten van andere beslissingen die de Federale Regering neemt. Dat lijkt me niet nodig, want de partijen die hier zetelen, hebben allemaal vertegenwoordigers in het federale parlement. Zij kunnen daar hun democratische rol spelen en de ministers op de rooster leggen. Deze vragen lijken me niet bepaald het werk van onze commissie.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal ook in 2013 alle vragen correct proberen te beantwoorden, van wie ze ook komen. We hebben ooit een minister van Buitenlandse Zaken gehad die regelmatig staatshoofden voor het hoofd stootte. Dat was een politicus en geen diplomaat. Toch moet een minister van Buitenlandse Zaken ook over een aantal eigenschappen beschikken die aanleunen bij diplomatie. Dat geldt in dit geval voor mij, want dat is op Vlaams niveau mijn bevoegdheid. Maar goed, ik ga ervan uit dat iedereen best weet wat hij of zij moet doen, en dat er resultaten moeten worden geboekt.

Mijnheer Van Overmeire, uw schriftelijke vraag wordt beantwoord, ik zal daar nu niet dieper op ingaan. U vraagt natuurlijk naar mijn standpunt over de ambassadeur uit Congo-Brazzaville. Het is heel duidelijk dat de Vlaamse overheid geen inspraak heeft in de toewijzing aan en de terugtrekking van de ambassadeurs uit een diplomatieke post in het buitenland. De Vlaamse Regering hoeft hier geen standpunt in te nemen, want dit is een aangelegenheid voor de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken: eventuele vragen over het al of niet correct terugtrekken van de ambassadeur uit Congo-Brazzaville moeten aan de betrokken federale minister van Buitenlandse Zaken worden gesteld – maar dat hebt u ook gedaan, begrijp ik. Mijn standpunt is dat ik daarover geen standpunt inneem, en dat ik hoop op eenzelfde houding van de federale collega's mochten wij een vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering terugroepen.

De Vlaamse Regering wordt niet betrokken bij de evaluatie van de federale diplomaten. Dat een federale bevoegdheid, net zoals de evaluatie van onze vertegenwoordigers een Vlaamse bevoegdheid is. Ook hier zou ik het niet appreciëren mocht een federale collega zich mengen in de evaluatie en appreciatie van de Vlaamse vertegenwoordigers.

Op welke manier mogen en moeten de Vlaamse diplomaten de belangen van de bedrijven ter harte nemen? U weet dat F.I.T. steeds initiatiefnemer en coördinator is van een activiteit ter bevordering van de Vlaamse export. F.I.T. informeert en betreft iedereen – ook de diplomatieke post – die het nuttig en noodzakelijk acht voor de goede afloop van het project. De ambassadeur van het bezochte land wordt meestal gevraagd om ten eerste een toelichting te geven aan de Vlaamse en de andere delegatieleden over de omgeving van zakendoen. Daarin wordt een belangrijke plaats ingenomen door aspecten als politieke omgeving, persoonlijke en financiële veiligheid, lokaal transport en omgangsvormen. Aangezien de lokale overheid en privésector niet worden uitgenodigd op deze briefing wordt aan de ambassadeur gevraagd vrijuit te spreken. Er wordt van alle aanwezigen in de zaal verwacht discretie in acht te nemen over wat tijdens die vergadering werd gezegd. Daarnaast wordt aan de ambassadeur gevraagd om belangrijke dossiers inzake verkoop, investeringen, handelsbelemmeringen voor en/of tijdens de zending in te leiden bij de lokale overheid.

Ik heb zelf al heel wat inleidingen door ambassadeurs meegemaakt. Die ambassadeurs zijn meestal zeer open, zeer duidelijk, in het geven van hun appreciatie van het land. De aanwezige delegatieleden moeten weten dat deze informatie enige vertrouwelijkheid heeft, maar daardoor ook toegevoegde waarde. Want alleen maar verklaren dat er geen enkel

probleem is in een land, dat geeft geen meerwaarde. Ik kan u zeggen dat in een aantal landen – zonder ze expliciet te noemen – heel wat ambassadeurs de bedrijfsleiders erop hebben gewezen dat er een corruptieprobleem bestaat. Dat is in mijn aanwezigheid verscheidene malen gebeurd, en de bedrijven vinden dat heel belangrijke en pertinente informatie.

Het spreekt voor zich dat ambassadeurs geacht worden geen eenzijdig beeld op te hangen. Ze moeten zoveel mogelijk objectief blijven. Er bestaat daarvoor geen specifieke richtlijn, alleen de afspraken tussen de FOD Buitenlandse Zaken en zijn netwerk in het buitenland. Er is wel een stilzwijgende afspraak dat ambassadeurs zich aan de elementen houden die ik net heb meegegeven.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Collega Brussel noemt mijn vraag een beetje een vreemde vraag. Ik denk, voorzitter, dat mijn vraag niet vreemd is, maar dat de situatie in deze commissie een beetje vreemd aan het worden is. Telkens wanneer de term ‘FOD Buitenlandse Zaken’ hier valt, begint collega Brussel met de tricolore vlag te zwaaien, nog vóór de minister-president ook maar de kans heeft gekregen om een woord te zeggen.

Mevrouw Ann Brussel: Met kennis van zaken.

De heer Karim van Overmeire: Daar twijfel ik niet aan, mevrouw. Ik denk dat het al de tiende keer op rij is: nog voor de minister-president ook maar een woord kan zeggen, is het officiële standpunt van de FOD Buitenlandse Zaken hier al gegeven. Collega, dit heeft een zeker amusementsgehalte, waar u vooral verder moet mee doen. Het zal mij niet beletten om dergelijke vragen te stellen, temeer omdat er voortdurend wordt gesteld dat de FOD Buitenlandse Zaken ten dienste staat van Vlaanderen wanneer het gaat over exportpromotie, en bovendien omdat die FOD zich al herhaaldelijk op het terrein van exclusief Vlaamse bevoegdheden heeft begeven. Dat is de reden waarom er hier vragen mogen worden gesteld. Als die FOD beweert ten dienste te staan of zo erg ten dienste staat dat ze een deel van ons werk gaat doen en zelfs een deel van onze bevoegdheden inpikt, dan mag u niet verwonderd zijn, collega, dat hierover vragen worden gesteld. Nogmaals, gaat u vooral voort met uw reacties, ik zal voortgaan met vragen te stellen.

De eerste vraag is nog niet volledig beantwoord. Mijn vraag is ook of F.I.T. daarover is gecontacteerd. Het lijkt me immers evident dat, wanneer F.I.T. de zending organiseert, wanneer F.I.T. een beroep doet op de diensten van de ambassadeur, wanneer F.I.T. voor de hele omkadering zorgt, wanneer er een incident is, de FOD Buitenlandse zaken – misschien kan collega Brussel alweer antwoorden – minstens F.I.T. contacteert om te vragen wat er precies gebeurd is en wat zijn appreciatie van de gebeurtenissen is. Minister-president, kunt u op die laatste vraag nog antwoorden? Is dit gebeurd, of heeft de FOD Buitenlandse Zaken zelfs niet de moeite genomen om die stap te zetten?

De voorzitter: Mevrouw Brussel heeft het woord. (*Opmerkingen*)

Mevrouw Ann Brussel: Minister-president, ik ben zeer tevreden met uw antwoord. U hebt de nagel op de kop geslagen.

Minister-president Kris Peeters: Meestal doe ik dat.

Mevrouw Ann Brussel: Daarover zal ik het nu niet hebben. Maar, ik moet u eerlijk zeggen – en daar ben ik van overtuigd: mocht het omgekeerde gebeuren, mocht minister Reynders zich publiekelijk mengen in een beslissing van u naar uw buitenlandse netwerk, dan zou het kot te klein zijn. Mijnheer Van Overmeire, u zou niet op uw stoel kunnen blijven zitten. Heel de N-VA zou zich mobiliseren, o wee, mocht een federaal minister zo’n uitspraak doen over een keuze die de minister-president zou maken. Het zou proper zijn.

Inderdaad, minister-president, wanneer men een delegatie ontvangt, streeft men altijd naar een correcte weergave van de feiten. Maar er zijn manieren omdat te doen. Ik denk niet dat diplomaten zullen proberen om altijd rozengur en manschijn te verkopen wanneer ze een delegatie ontvangen, maar er zijn verschillende manieren om de zaken te brengen. Er zijn een aantal regels waaraan men zich moet houden.

Mijnheer Van Overmeire, u noemt mij een beetje de vertegenwoordiger van de FOD. Neen, ik neem deel aan de discussie wanneer dergelijke vragen gesteld worden, omdat ik de werking van die federale overheidsdienst nu eenmaal goed ken. Ik denk dat ik recht van spreken heb om vanuit die hoek ook een licht op de feiten te werpen.

Waarom is die vraag tegelijk vreemd en toch niet vreemd? Op menselijk vlak begrijp ik ze wel. Ambassadeur De Bruyne heeft iets gedaan wat zeer ongebruikelijk is in de diplomatie. Hij heeft namelijk zijn politieke kleur, zijn lidmaatschap van een partij bekendgemaakt. En als er dan incidenten zijn met ambassadeur De Bruyne: tja, dan moet de N-VA hem wel gaan verdedigen. Hij heeft immers publiekelijk gezegd dat hij jullie lid is, wat ook al 'du jamais vu' is.

Men kan dan natuurlijk achteraf gaan klagen dat men als N-VA'er niet gerespecteerd wordt door een Franstalige minister. Als men het eerst een beetje 'bruin bakt', no pun intended, dan moet men niet verbaasd zijn dat men een reprimande krijgt van een minister, van welk pluimage dan ook. Je moet in de diplomatie de regels van de diplomatie volgen. Je bent diplomaat voor België, en als je niet meer houdt van dat land, dan moet je misschien eens nadenken over je carrière.

Neem een koekjesfabriek: koekjes met chocolade, koekjes zonder chocolade. Als manager van de koekjesfabriek gaat u overal verkondigen aan de mensen om alleen de koekjes zonder chocolade te kopen, want koekjes met chocolade zijn broel. Als u maar één deel van uw product wilt verkopen, en publiekelijk het andere deel aanvalt of belachelijk maakt, of in twijfel trekt, dan is het niet verwonderlijk dat de baas van de koekjesfabriek u vraagt om een keuze te maken. Ofwel sta je achter je missie als diplomaat, ofwel niet. Men moet kiezen. Indien andere ambassadeurs op die manier hun kleur bekendmaken, en de regels aanpassen naar eigen goedwil, dan zullen er altijd problemen zijn. Ministers zullen altijd gedwongen zijn om daarin een keuze te maken.

Ik denk niet dat F.I.T. zich gedwongen moet voelen om uitspraken te doen. F.I.T. stelt dat deze missie in se goed was, en dat de voorstellingen in se goed zijn. U moet F.I.T. niet tot uitspraken dwingen, u moet ook de minister-president in dezen niet tot uitspraken dwingen. U kunt misschien eens gewoon met de heer De Bruyne gaan praten. Misschien kan hij een andere functie vervullen of voor de N-VA nuttig werk leveren.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb begrepen dat er nog één vraag overblijft: of F.I.T. gevraagd is naar zijn mening. Bij mijn weten is dat niet het geval. Ik zal dit nog eens dubbelchecken, maar we hebben geen informatie ontvangen dat de FOD Buitenlandse Zaken zich gericht heeft tot F.I.T. om bijkomende informatie te ontvangen. Maar zoals ik al zei, ik zal dat voor alle zekerheid nog eens laten natrekken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■